

Original Article

Research Synthesis of La³⁺ Doped TiO₂ Nanoparticles by Hydrothermal Method, Study on Photocatalytic Activity of Decomposition of Methylene Blue under Ultraviolet Irradiation

Dang Thi Minh Hue, Nguyen Thi Tuyet Mai*, Tran Van Chau,
Tran Thi Thu Huyen, Nguyen Thi Lan, Ta Ngoc Dung, Huynh Dang Chinh

*School of Chemical Engineering, Hanoi University of Science and Technology,
1 Dai Co Viet, Hai Ba trung, Hanoi, Viet Nam*

Received 15 May 2019

Revised 13 June 2019; Accepted 20 June 2019

Abstract: In this study, with the aim of improving the photocatalytic efficiency of TiO₂, we studied the synthesis of La³⁺ doped TiO₂ (with doped rates 1 %, 2.5 %, 5 % mol/mol compared to Ti⁴⁺) by hydrothermal method. The hydrothermal condition was set at 180 °C for 12 hours. Material characteristics were investigated by XRD, SEM and solid UV-Vis methods. The results show that, all prepared materials have a crystal particle size of about nano-meters, small and smooth (4.5 ÷ 6.5 nm). La³⁺ doped TiO₂ samples had a shift towards longer wavelengths ($\lambda \approx 400 \div 500$ nm) compared to non-doped TiO₂ sample ($\lambda \leq 380$ nm). The band gap energy (E_g) of La³⁺ doped TiO₂ samples was reduced to 3.04 ÷ 3.10 eV. The yield of MB degradation of La³⁺ doped TiO₂ at 5 % mol/mol reached the highest ~93 % after 60 minutes under ultraviolet irradiation.

Keywords: Anatase TiO₂, photocatalysis, La³⁺ doped TiO₂, hydrothermal method, ultraviolet irradiation.

* Corresponding author.

Email address: maibk73@gmail.com

<https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.4899>

Nghiên cứu chế tạo thủy nhiệt bột nano TiO_2 pha tạp La^{3+} , khảo sát hoạt tính xúc tác quang phân hủy chất màu xanh metylen dưới chiếu tia tử ngoại

Đặng Thị Minh Huệ, Nguyễn Thị Tuyết Mai*, Trần Văn Châu,
Trần Thị Thu Huyền, Nguyễn Thị Lan, Tạ Ngọc Dũng, Huỳnh Đăng Chính

*Viện Kỹ thuật Hóa học, Trường Đại học Bách Khoa Hà Nội,
1 Đại Cồ Việt, Hai Bà Trưng, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 15 tháng 5 năm 2019

Chỉnh sửa ngày 13 tháng 6 năm 2019; Chấp nhận đăng ngày 20 tháng 6 năm 2019

Tóm tắt: Trong nghiên cứu này, với mục đích nâng cao hiệu quả xúc tác quang của TiO_2 , chúng tôi đã nghiên cứu tổng hợp vật liệu TiO_2 pha tạp La^{3+} với các tỷ lệ pha tạp 1 %, 2,5 %, 5 % (mol/mol so với Ti^{4+}) bằng phương pháp thủy nhiệt. Nhiệt độ thủy nhiệt được khảo sát ở 180 °C trong 12 giờ. Các đặc trưng vật liệu đã được khảo sát bằng các phương pháp đo XRD, SEM, UV-Vis rắn. Kết quả cho thấy, các vật liệu tổng hợp được đều có kích thước hạt tinh thể nhỏ, mịn cỡ nano-mét (4,5 ÷ 6,5 nm). Các mẫu TiO_2 pha tạp bởi La^{3+} đã có sự chuyển dịch về phía bước sóng dài hơn ($\lambda \approx 400 \div 500$ nm) so với mẫu TiO_2 không pha tạp ($\lambda \leq 380$ nm). Năng lượng vùng cấm quang E_g của các mẫu TiO_2 pha tạp được giảm xuống tới 3,04 ÷ 3,10 eV. Hiệu suất xúc tác quang phân hủy chất màu xanh metylen của mẫu TiO_2 pha tạp 5% La^{3+} đạt cao nhất ~93 % sau 60 phút dưới chiếu ánh sáng tử ngoại.

Từ khóa: TiO_2 pha anatase, chất xúc tác quang, TiO_2 pha tạp La^{3+} , phương pháp thủy nhiệt, chiếu tia tử ngoại.

1. Mở đầu

Vật liệu nano TiO_2 và tính chất xúc tác quang của nó đã thu hút sự nghiên cứu của rất nhiều nhà khoa học bởi tiềm năng trong xử lý và làm sạch môi trường như phân hủy chất ô nhiễm hữu cơ, làm sạch không khí, xử lý nước thải,... Tuy nhiên, hiệu quả sử dụng chất xúc tác quang TiO_2

bị hạn chế trong vùng ánh sáng tử ngoại ($\lambda \leq 400$ nm) do năng lượng vùng cấm rộng ($E_g \approx 3,25$ eV đối với TiO_2 pha anatase, 3,05 eV đối với TiO_2 pha rutin) và do sự tái kết hợp của cặp điện tử- lỗ trống quang sinh [1-9]. Đã có nhiều các nghiên cứu chuyên sâu nhằm mục đích mở rộng phổ hấp thụ của TiO_2 và nâng cao hiệu quả xúc tác quang của vật liệu. Một trong các phương pháp đó là

* Tác giả liên hệ.

Địa chỉ email: maibk73@gmail.com

<https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.4899>

pha tạp vào vật liệu TiO_2 các nguyên tố phi kim (N, C, F) hoặc các nguyên tố kim loại (Fe, Ni, Cr, La, Ag, Pt). Các chất pha tạp này đóng vai trò như các bẫy điện tích, làm giảm tốc độ tái kết hợp của cặp điện tử- lỗ trống quang sinh, do đó làm nâng cao hiệu quả xúc tác quang của vật liệu TiO_2 . Thêm vào đó, các mức năng lượng trung gian được tạo ra trong vùng cấm của chất bán dẫn TiO_2 , dẫn tới làm giảm khe năng lượng vùng cấm và do đó làm dịch chuyển mở rộng phổ hấp thụ của vật liệu về vùng ánh sáng nhìn thấy [1, 2, 4-7]. Nhiều nghiên cứu đã cho thấy, việc pha tạp vào vật liệu nano TiO_2 bởi các nguyên tố đất hiếm được cho là có nhiều lợi thế, cụ thể là: (i) làm bền pha anatata của TiO_2 trong quá trình chế tạo (TiO_2 pha anatata được cho là có hoạt tính xúc tác quang hiệu quả cao hơn so với TiO_2 pha rutin); (ii) ngăn cản sự phát triển kích thước hạt tinh thể của TiO_2 ; (iii) giới hạn số lượng các khuyết tật tinh thể và (iv) cải thiện tính chất xúc tác quang [4-9]. Mặt khác, một trong những tham số đóng vai trò quan trọng trong việc cải thiện tính chất xúc tác quang của TiO_2 đó là kích cỡ hạt tinh thể, diện tích bề mặt riêng và thành phần pha anatata.

Cho đến nay, việc chế tạo vật liệu nano TiO_2 đã được tiến hành theo nhiều phương pháp khác nhau, nhưng ưu việt hơn vẫn là phương pháp thủy nhiệt. Phương pháp thủy nhiệt là phương pháp dùng nước dưới áp suất cao và nhiệt độ cao hơn điểm sôi bình thường. Lúc đó nước thực hiện hai chức năng: thứ nhất, vì nó ở trạng thái lỏng hoặc hơi nên đóng vai trò là môi trường truyền áp suất; thứ hai, nó đóng vai trò như một dung môi có thể hòa tan một phần chất phản ứng dưới áp suất cao, do đó phản ứng được thực hiện trong pha lỏng hoặc có sự tham gia một phần của pha lỏng hoặc pha hơi.

Dưới điều kiện nhiệt độ cao và áp suất cao sẽ tạo điều kiện cho sự hình thành vật liệu ngay trong điều kiện thủy nhiệt.

Cũng nhờ áp suất và nhiệt độ cao, có thể kiểm soát, điều khiển được kích thước và hình dạng vật liệu thông qua việc thay đổi các thông số trong điều kiện thủy nhiệt là nhiệt độ và áp suất [3, 5]. Ngoài ra, phương pháp thủy nhiệt còn

có ưu điểm là tiết kiệm năng lượng, do vật liệu đã được hình thành ngay trong điều kiện thủy nhiệt, không cần trải qua quá trình nung ở nhiệt độ cao.

Trong nghiên cứu này, với mục đích nâng cao hiệu quả xúc tác quang của TiO_2 , chúng tôi đã tiến hành tổng hợp vật liệu TiO_2 pha tạp La bằng phương pháp thủy nhiệt, và khảo sát tính chất xúc tác quang của vật liệu qua phản ứng phân hủy chất màu xanh metylen.

2. Thực nghiệm

2.1. Hóa chất

Hóa chất sử dụng trong nghiên cứu thuộc loại tinh khiết phân tích gồm: Tetraisopropyl Titanate $\text{Ti}(\text{i-OC}_3\text{H}_7)_4$ (Merck); Lanthanum (III) nitrate hexahydrate $\text{La}(\text{NO}_3)_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ (Merck); Acetyl acetone $\text{C}_5\text{H}_8\text{O}_2$ (Merck); Ethanol $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ (Merck); chất màu xanh metylen; nước cất 2 lần.

2.2. Tổng hợp vật liệu TiO_2 x%La (x= 1; 2,5; 5) bằng phương pháp thủy nhiệt

Chuẩn bị dung dịch A theo tính toán gồm Ethanol $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, Acetylacetone $\text{C}_5\text{H}_8\text{O}_2$ và $\text{Ti}(\text{i-OC}_3\text{H}_7)_4$, được khuấy đồng đều trên máy khuấy từ khoảng 15 phút. Dung dịch B được chuẩn bị theo tính toán gồm ethanol $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$, acetylacetone $\text{C}_5\text{H}_8\text{O}_2$, $\text{La}(\text{NO}_3)_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ (với số mol của $\text{La}^{3+} = 1; 2,5$ và 5 % so với số mol của Ti^{4+}) và nước cất 2 lần (theo tỷ lệ mol $\text{Ti}^{4+} : \text{H}_2\text{O} = 1:1$), cũng được khuấy đồng đều trên máy khuấy từ khoảng 15 phút. Sau đó, nhỏ từ từ dung dịch B vào dung dịch A và đồng thời khuấy đều tiếp tục trong 30 phút. Dung dịch hỗn hợp được đem thủy nhiệt ở 180°C trong 12 giờ. Sản phẩm thu được sau thủy nhiệt đem rửa ly tâm bằng nước cất 3 lần, sau đó sấy 100°C qua đêm, thu được mẫu bột nano TiO_2 -x%La (x= 1; 2,5; 5).

Một quy trình tổng hợp TiO_2 hoàn toàn tương tự như trên, nhưng trong dung dịch B không có mặt của $\text{La}(\text{NO}_3)_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$, thu được mẫu bột nano TiO_2 không pha tạp, được sử dụng để so sánh.

2.3. Khảo sát hoạt tính quang xúc tác của vật liệu

Cân chính xác lượng xúc tác quang cần cho thí nghiệm 0,04 g vào một cốc thủy tinh pyrex dung tích 100 ml, thêm vào đó 50 ml dung dịch chất màu MB nồng độ 32 $\mu\text{mol/l}$. Dung dịch được khuấy nhẹ trên máy khuấy từ và đặt trong hộp tối để đạt cân bằng hấp phụ. Sau đó đem chiếu sáng bằng tia tử ngoại (UV), sử dụng đèn thủy ngân cao áp Osram 220V-250W. Sau các khoảng thời gian thí nghiệm, một lượng dung dịch chất màu được trích ra, đem đo độ hấp thụ trên máy đo quang Spectrometer để xác định nồng độ còn lại của chất màu MB. Hiệu suất phân hủy MB được tính theo công thức: $H(\%) = (C_0 - C) * 100\% / C_0$. Tỷ lệ MB trong dung dịch theo thời gian là C/C_0 . Trong đó, C_0 là nồng độ ban đầu của MB, C là nồng độ còn lại ở thời điểm đo.

Đặc trưng cấu trúc của vật liệu được đánh giá bằng phương pháp nhiễu xạ tia X (XRD, D8 Advance Bruker, Cu-K α ($\lambda = 1,54056 \text{ \AA}$)). Hình thái bề mặt của vật liệu được phân tích bằng kính hiển vi điện tử quét (SEM, Hitachi S4800). phổ hấp thụ UV-Vis cho chất rắn (DRUV-Vis, Jasco V-670) và chất lỏng (UV-Vis, Agilent 8453).

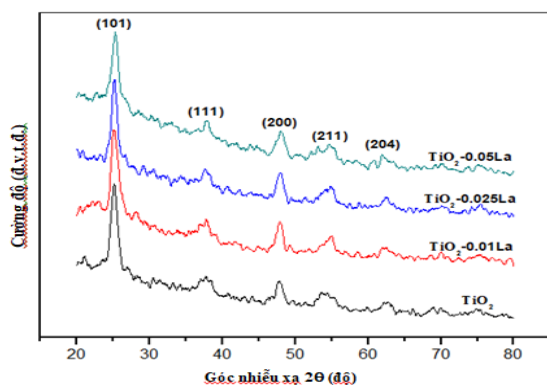
3. Kết quả và thảo luận

Giản đồ nhiễu xạ tia X của các mẫu bột TiO_2 , TiO_2 -x%La (x= 1; 2,5; 5), tổng hợp bằng phương pháp thủy nhiệt trong điều kiện $T = 180 \text{ }^\circ\text{C}$, thời gian thủy nhiệt 12 giờ, được thể hiện trên hình 1. Kết quả cho thấy trên các giản đồ nhiễu xạ đều có các pic ở các góc $2\theta \approx 25,40; 38; 48; 54; 62$ và 73 được quy cho ứng với các mặt 101; 004; 200; 105 và 204 của TiO_2 pha anata (JCPDS 21-1272- thể phổ chuẩn TiO_2). Ngoài ra không nhận thấy sự xuất hiện của các pha khác. Sử dụng công thức Scherer [1, 9, 10] để tính kích thước hạt tinh thể trung bình của nano TiO_2 :

$$d = \frac{0,9 \cdot \lambda}{\beta \cos \theta} \quad (1)$$

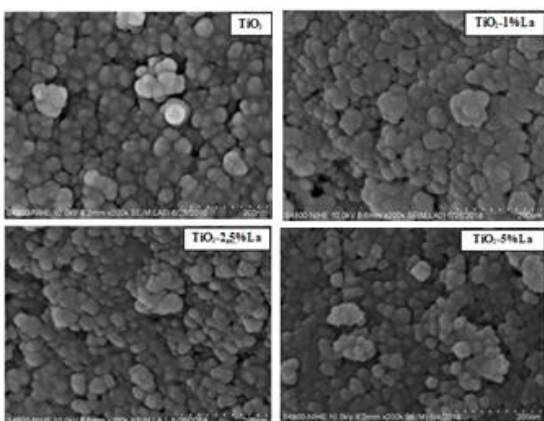
Trong đó: $\lambda = 1,5406 \text{ \AA}$, β_{hkl} là độ bán rộng của vạch phổ (tính cho họ mặt mạng (101) của TiO_2), θ giá trị góc nhiễu xạ của mặt (101). Tính toán thu được kích thước tinh thể trung bình của các tinh thể TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5 %La, TiO_2 -5 %La tương ứng là 6,5, 6,36, 6,23 và 4,33 nm. So sánh với vật liệu chế tạo bằng phương pháp sol-gel thì thấy rằng vật liệu chế tạo bằng phương pháp thủy nhiệt có kích thước tinh thể trung bình nhỏ hơn rất nhiều [1, 6]. Điều này được giải thích do vật liệu được hình thành ngay trong quá trình thủy nhiệt, dưới tác dụng của nhiệt độ (180°C) và áp suất cao. Mặt khác, vật liệu không trải qua quá trình nung nhiệt độ cao, nên các tinh thể có kích thước nhỏ, không bị kết khối. Trên giản đồ XRD của các mẫu TiO_2 pha tạp La^{3+} không thấy xuất hiện các pic đặc trưng cho cấu trúc pha La_2O_3 (kể cả trong trường hợp pha tạp hàm lượng lớn 5 % La). Điều này có thể được giải thích là do hàm lượng pha tạp nguyên tố La vào vật liệu chế tạo là nhỏ (1%, 2,5 % La) hoặc là chất pha tạp La_2O_3 được tạo ra ở dạng hạt nano rất nhỏ và được phân tán đồng đều trong nền hoặc trên bề mặt của vật liệu TiO_2 chế tạo (ở mẫu pha tạp 5 % La) [2, 4-6]. Đồng thời cũng có thể do có sự phân tán đồng đều của các hạt La_2O_3 rất nhỏ này trong cấu trúc của TiO_2 làm ngăn cản sự phát triển của các hạt tinh thể TiO_2 , dẫn đến làm giảm kích thước hạt tinh thể của các mẫu TiO_2 pha tạp so với TiO_2 không pha tạp [4].

Ảnh SEM cho thấy các hạt có kích thước nhỏ cỡ khoảng $8 \div 10 \text{ nm}$ và được phân bố tương đối đồng đều. Hình 3 là phổ UV-Vis rắn của các mẫu bột nano TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5 %La, TiO_2 -5%La. Kết quả cho thấy đã có sự chuyển dịch về phía bước sóng dài hơn ($\lambda \approx 400 \div 500 \text{ nm}$) của các mẫu TiO_2 pha tạp bởi nguyên tố La so với mẫu TiO_2 không pha tạp. Năng lượng vùng cấm quang E_g của các mẫu vật liệu được xác định sử dụng phương pháp đồ thị Tauc ($\alpha h\nu$) $^2 = B(h\nu - E_g)$ [1, 9, 10], được thể hiện trên hình 4. Trong đó, α là hệ số hấp thụ, B là hằng số, $h\nu$ là năng lượng của photon, E_g là năng lượng vùng cấm quang.

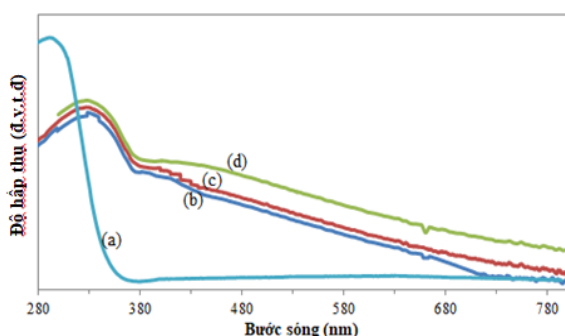

Hình 1. Giảm đồ nhiễu xạ tia X của TiO_2 , TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La tổng hợp bằng phương pháp thủy nhiệt ở 180°C trong 12 giờ.

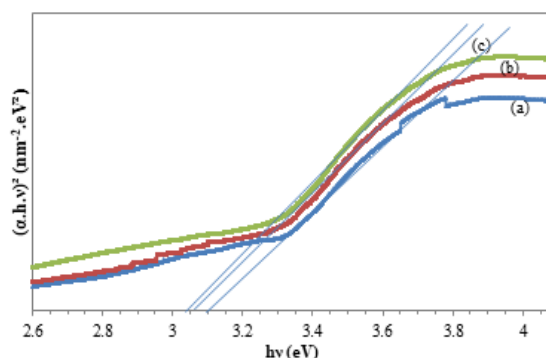
Hình 2 là ảnh SEM của mẫu bột nano TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La tổng hợp bằng thủy nhiệt ở 180°C trong 12 giờ.

Hình 2. Ảnh SEM của mẫu bột nano TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La tổng hợp bằng thủy nhiệt 180°C trong 12 giờ.

Hình 3. Phổ hấp thụ UV-Vis rắn của các mẫu nano TiO_2 (a), TiO_2 -1%La (b), TiO_2 -2,5%La (c), TiO_2 -5%La (d).

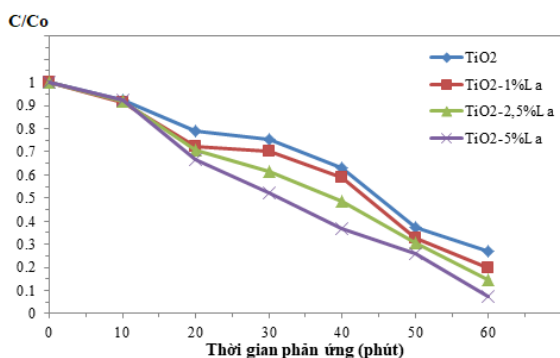

Hình 4. Đồ thị sự phụ thuộc của hàm $(\alpha h\nu)^2$ vào $h\nu$ của các mẫu TiO_2 -1%La (a), TiO_2 -2,5%La (b), TiO_2 -5%La (c).

Bằng phương pháp ngoại suy từ đồ thị phụ thuộc của hàm $(\alpha h\nu)^2$ vào $h\nu$ ($(\alpha h\nu)^2 = 0$) trên hình 4, xác định được năng lượng E_g của các mẫu vật liệu TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La tương ứng là: 3,04; 3,05 và 3,1 eV. Như vậy, năng lượng vùng cấm quang của các mẫu vật liệu bột nano TiO_2 được pha tạp bởi La^{3+} là giảm hơn so với vật liệu nano TiO_2 không pha tạp (3,25 eV). Năng lượng E_g của các mẫu vật liệu TiO_2 pha tạp bởi La^{3+} được giảm so với mẫu TiO_2 không pha tạp, tuy nhiên không giảm nhiều hẳn. Điều này có thể được giải thích là do vật liệu TiO_2 được pha tạp La^{3+} đã làm giảm kích thước hạt tinh thể của TiO_2 , do đó làm dịch chuyển bờ hấp thụ về vùng ánh sáng bước sóng dài (400 ÷ 500 nm), dẫn đến làm giảm khe năng lượng E_g vật liệu [4-6].

Khảo sát hoạt tính xúc tác quang của các mẫu vật liệu bột nano TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La qua phản ứng phân hủy chất màu xanh metylen. Kết quả được trình bày trong hình 5. Trên hình 5 cho thấy, sau 1 giờ chiếu sáng bằng đèn UV, phản ứng phân hủy MB của các mẫu vật liệu chế tạo đã cho hiệu suất phân hủy đáng kể. Vật liệu TiO_2 phân hủy được ~73% chất màu, mẫu TiO_2 -1%La phân hủy MB ~8%, mẫu TiO_2 -2,5%La phân hủy ~88% và mẫu TiO_2 -5%La đạt hiệu suất phân hủy cao hơn ~93%. Điều này có thể giải thích do quá trình thủy nhiệt hình thành và hoàn thiện tinh thể vật liệu không qua quá trình nung ở nhiệt độ cao như các

phương pháp khác nhiệt độ tổng hợp vật liệu trong nghiên cứu này là thấp ở 180°C , vật liệu thu được có kích thước nhỏ $4,3 \div 6,5$ nm, dẫn đến các hạt nano này sẽ có diện tích bề mặt lớn và số tâm hoạt động của vật liệu cao hơn, thuận lợi hơn cho quá trình hấp phụ chất màu và sau đó là xúc tác phân hủy chất màu [1-2, 4-6, 9]. Các mẫu TiO_2 pha tạp La^{3+} đều có hoạt tính xúc tác quang tốt hơn mẫu TiO_2 không pha tạp. Điều này có thể được giải thích: do chất pha tạp La^{3+} có kích thước lớn hơn nhiều so với Ti^{4+} (bán kính ion La^{3+} là $r_{\text{La}^{3+}} = 1,1$ Å, bán kính ion Ti^{4+} là $r_{\text{Ti}^{4+}} = 0,64$ Å), nên khi cho pha tạp vào vật liệu TiO_2 sẽ thâm nhập vào cấu trúc ô mạng của TiO_2 tạo ra những vị trí trống và các khuyết tật. Những khuyết tật này là những tâm hoạt động mà có thể bẫy các electron quang sinh hoặc ngăn cản tái tổ hợp của cặp (e^- , h^+) quang sinh, dẫn đến làm tăng hoạt tính xúc tác quang của vật liệu TiO_2 [2,4-6].

Hình 5. Kết quả phân hủy chất màu MB của các mẫu vật liệu bột nano TiO_2 , TiO_2 -1%La, TiO_2 -2,5%La, TiO_2 -5%La theo thời gian chiếu sáng UV.

4. Kết luận

Đã tổng hợp thành công vật liệu bột nano TiO_2 , TiO_2 - 1 % La, TiO_2 - 2,5 % La và TiO_2 -5 % La bằng phương pháp thủy nhiệt ở nhiệt độ 180°C trong 12 giờ. Các mẫu vật liệu nano TiO_2 được pha tạp bởi nguyên tố La có sự chuyển dịch về phía bước sóng dài hơn ($\lambda \approx 400 \div 500$ nm) so với mẫu TiO_2 không pha tạp có bước sóng kích thích $\lambda \leq 380$ nm. Năng lượng vùng cấm quang Eg của các mẫu TiO_2 pha tạp La^{3+} xác định theo phương pháp Tauc cho thấy đều giảm xuống

$3,04 \div 3,10$ eV (so với TiO_2 không pha tạp là $3,25$ eV). Hoạt tính xúc tác quang của vật liệu TiO_2 và TiO_2 pha tạp La^{3+} thể hiện tốt trong vùng ánh sáng tử ngoại, và tốt hơn các vật liệu tương tự tổng hợp bằng phương pháp sol-gel. Hiệu suất phân hủy chất màu xanh metylen của vật liệu nano bột TiO_2 - 5 % La đạt cao nhất ~ 93 % sau 60 phút dưới chiếu sáng tia tử ngoại.

Lời cảm ơn

Nghiên cứu được hoàn thành với sự tài trợ của đề tài T2017-LN-03, Trường Đại học Bách Khoa Hà Nội.

Tài liệu tham khảo

- [1] D. Nassoko, Y.F. Li, H. Wang, J.L. Li, Y.Z. Li, Y. Yu, Nitrogen-doped TiO_2 nanoparticles by using EDTA as nitrogen source and soft template: Simple preparation, mesoporous structure, and photocatalytic activity under visible light, Journal of Alloys and Compounds. 540 (2012) 228-235. <https://doi.org/10.1016/j.jallcom.2012.06.085>.
- [2] M. Khatamian, S. Hashemian, A. Yavari, M. Saket, Preparation of metal ion (Fe^{3+} and Ni^{2+}) doped TiO_2 nanoparticles supported on ZSM-5 zeolite and investigation of its photocatalytic activity, Materials Science and Engineering B. 177 (2012) 1623-1627. <http://dx.doi.org/10.1016/j.mseb.2012.08.015>.
- [3] X. Zhang, Q. Liu, Visible-light-induced degradation of formaldehyde over titania photocatalyst co-doped with nitrogen and nickel, Applied surface Science. 254 (15) (2008) 4780-4785. <https://doi.org/10.1016/j.apsusc.2008.01.094>.
- [4] Y. Wang, H. Cheng, L. Zhang, Y. Hao, J. Ma, B. Xu, W. Li, The preparation, characterization, photoelectrochemical and photocatalytic properties of lanthanide metal-ion-doped TiO_2 nanoparticles, Journal of Molecular Catalysis A: Chemical. 151 (2000) 205-216. [https://doi.org/10.1016/s1381-1169\(99\)00245-9](https://doi.org/10.1016/s1381-1169(99)00245-9).
- [5] M. Meksi, G. Berhault, C. Guillard, H. Kochkar, Design of TiO_2 nanorods and nanotubes doped with lanthanum and comparative kinetic study in the photodegradation of formic acid, Catalysis Communications. 61 (2015) 107-111. <https://doi.org/10.1016/j.catcom.2014.12.020>.
- [6] Q. Wang, S. Xu, F. Shen, Preparation and characterization of TiO_2 photocatalysts co-doped

- with iron (III) and lanthanum for the degradation of organic pollutants, *Applied Surface Science*. 257 (2011) 7671-7677. <https://doi.org/10.1016/j.apsusc.2011.03.157>.
- [7] L. Ellselami, H. Lachheb, A. Houas, Synthesis, characterization and photocatalytic activity of Li, Cd-, and La-doped TiO₂, *Materials Science in Semiconductor Processing*. 36 (2015) 103-114. <https://doi.org/10.1016/j.mssp.2015.03.032>.
- [8] J. Nie, Y. Mo, B. Zheng, H. Yuan, D. Xiao, Electrochemical fabrication of lanthanum-doped TiO₂ nanotube array electrode and investigation of its photoelectrochemical capability, *Electrochimica Acta*. 90 (2013) 589-596. <http://dx.doi.org/10.1016/j.electacta.2012.12.049>.
- [9] Y. Chen, Q. Wu, C. Zhou, Q. Jin, Enhanced photocatalytic activity of La and N co-doped TiO₂/diatomite composite, *Powder Technology*. 322 (2017) 296-300. <http://dx.doi.org/10.1016/j.powtec.2017.09.026>.
- [10] I. Ganesh, P.P. Kumar, I. Annapoorna, J.M. Sumliner, M. Ramakrishna, N.Y. Hebalkar, G. Padmanabham, G. Sundararajan, Preparation and characterization of Cu-doped TiO₂ materials for electrochemical, photoelectrochemical, and photocatalytic applications, *Applied Surface Science* 293 (2014) 229-247. <http://dx.doi.org/10.1016/j.apsusc.2013.12.140>.